

แนวทางการพัฒนา ภาคใต้ชายแดน

ดร.กุลหัตต หงส์ชยางกูร
รศ.ดร.จุฑารัตน์ สติรปัญญา
ดร.มুমตัส มีระมาน

กรอบทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน

Pain points

1. อุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูป
ต้นน้ำ(วัตถุดิบ) 29% ยาง ปาล์ม ข้าว ผลไม้
มะพร้าว แกะ แพะ คุณภาพและปริมาณต่ำ ส่วน
ประมงเฉพาะปัตตานี
กลางน้ำ แปรรูปอาหาร ยาง 9%
ปัญหาศักยภาพคน ทักษะแรงงาน เทคโนโลยี และ
ปัจจัยพื้นฐานต่ำ การลงทุน การจ้างงานน้อย
เศรษฐกิจพึ่งพิงงบประมาณภาครัฐ
2. การท่องเที่ยวมูลค่าต่ำสุดในภาพรวมของประเทศ
ต่างชาตินานาชาติ ยะลา นราธิวาส
3. ชุมชนเข้มแข็ง ปัญหาไอคิวเด็ก คุณภาพระบบ
การศึกษา ระบบสุขภาพความยากจน ความเหลื่อมล้ำ
ว่างงาน วิกฤตความรุนแรง

Scenario ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนฐานพหุวัฒนธรรม

ลดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ

1. การพัฒนาคุณภาพและปริมาณผลผลิตเกษตร เช่น
การตัดพันธุ์ เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต
(Smart Farmer GAP CoC)เกษตรปราณีต และทำ
ครบวงจร เพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูป
BCG เน้น SME food product/ฮาลาล/อาหาร
ทะเล
2. การบูรณาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาหาร สุขภาพ
พหุวัฒนธรรม การค้าชายแดน และ ศูนย์กลาง
การศึกษาไทย-อิสลาม-จีน
3. การเพิ่มสิทธิชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร
การจัดสวัสดิการระบบสุขภาพและอาหาร ส่งเสริม
สัมมาชีพเศรษฐกิจชุมชน

Road Map แผนปฏิบัติการ โครงการ				
ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
				
ระยะสั้น		ระยะกลาง		ระยะยาว
				
				
<p>ปัจจัยเอื้อ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มศักยภาพคน ทักษะแรงงาน เทคโนโลยี และปัจจัยพื้นฐาน 2. เพิ่มการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน 3. เพิ่มการทำงานร่วมกันของหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในการใช้ผลงานวิจัยและเทคโนโลยี 				
ภาวะคุกคาม				
Covid-19 ความขัดแย้งรุนแรงในพื้นที่ ภัยพิบัติ				

Scenario ลดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ

1. การพัฒนาคุณภาพและปริมาณผลผลิตเกษตร เช่นการตัดพันธุ์ เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต (Smart Farmer GAP CoC)เกษตรปรานีต และทำครบวงจร เพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูป BCG เน้น SME food product/ฮาลาล/อาหารทะเล
2. การบูรณาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาหาร สุขภาพ พหุวัฒนธรรม การค้าชายแดน และ ศูนย์กลางการศึกษาไทย-อิสลาม-จีน
3. การเพิ่มสิทธิชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร การจัดสวัสดิการระบบสุขภาพและอาหาร ส่งเสริม สัมมาชีพเศรษฐกิจชุมชน

ชื่อชุดโครงการที่ 1

นวัตกรรมการเกษตรแบบผสมผสานระหว่างยางพารากับพืชเศรษฐกิจอื่น (เช่น กาแฟ โกโก้ ทูเรียน มะพร้าว) หรือปศุสัตว์ (เช่น แพะ โค ไก่บ้าน) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้

เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) ด้านยางพารา

- ◆ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น หรือรายจ่ายลดลง อย่างน้อยร้อยละ 20 เมื่อสิ้นสุดโครงการ
- ◆ มีแปลงสาธิตเกษตรผสมผสานในสวนยางพารารูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ไม่น้อยกว่า 30 แปลง
- ◆ พัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราแบบครบวงจรไม่น้อยกว่า 1,000 คน
- ◆ สื่อเรียนรู้ด้านการจัดการเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราไม่น้อยกว่า 10 รายการ

Southern Border Direction 2566-2570

เป็น “รูปแบบธุรกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม”

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค

(๑) พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตรเป็นสินค้ามูลค่าสูง (๒) แปรรูปเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๓) ยกกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ของภาค (๔) ยกกระดับอุตสาหกรรมประมง การเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อการส่งออก และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๕) ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า (๖) พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร (๗) ส่งเสริมให้เกษตรกรกรรรายย่อยปรับระบบการผลิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ (๘) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ และสนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์กร สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

2. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน

(๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาเมืองชายแดนและเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคให้เพียงพอและได้มาตรฐาน (๒) ยกกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน (๓) พัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองนำอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค (๔) พัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและเมืองเก่า (๕) พัฒนาเมืองท่องเที่ยวชายแดนและส่งเสริมธุรกิจต่อเนื่องการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานความปลอดภัย (๖) พัฒนาและส่งเสริมธุรกิจการค้า การลงทุนบริเวณเมืองชายแดน

3. ยกกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข

(๑) พัฒนาและสนับสนุนยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน (๒) พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา (๓) ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพของประชาชนทุกวัย (๔) ส่งเสริมให้คนในชุมชนใช้วิถีชีวิตแบบยั่งยืน (๕) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง (๖) สร้างความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรม

4. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

(๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์รองรับการผลิตของภาค (๒) พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ ลุ่มน้ำเพื่อป้องกันความเสียหายพื้นที่เศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ (๓) ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

	Pain point สถานการณ์สำคัญ	วิธีการสำคัญ ปี 1,2,3,4,5	เป้าประสงค์ Goals
1. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค			
2. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลา ศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน			
3.ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข			
4.อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ			